

Ostani zdrava mi Ljubljana bela... Vi griči, trate s cvetjem nasajene, —
Ob mestu ravno polje krog in krog . . .

In vi tovarši, zdravi! — Radovali
Smo skupaj se v ljubezni mnogo let.
Dan sije, zginil jutra svit je zali,
Pogumni se razidemo med svet.
Iz serca kličem vam med sjajnim krogom:
Hodite radestni in srečni, z Bogom! —

Spomini na Dunaj in okolico.

Posnel po svojem dnevniku Josip Levičnik, ljudski učitelj.

(Dalje.)

Moje načelo:

Kar lepega vidiš, hvalevrednega ališiš, koristnega skusiš, zapiši! — Po tej poti otmeš marsikaj pozabljivosti, in postavljaš hkrati sam sebi stalni spominček po prišlovici latinaki: „Littera scripta manet“, ali po našem: „Zapisana čerka ostane“.

Planinsko grajščino „Brandhof“ dal je pozidati rajni slavno-znani nadvojvoda Ivan, oni verli visokorodni gospod, ki je bil tudi našemu slovenskemu ródu poseben prijatelj. (Omenjeno naj bo mimogrede, da je bil ravno nadvojvoda Ivan taist blagi in previdni mož, ki je s svojim tehtnim vplivom pripomogel, da so se rodile našemu slovenskemu narodu slavno-znane „Novice“, ter buditi ga jele iz stoletja trajočega dušnega spanja.) Kot izverstni zvedenec in strokovnjak v umnem gospodarstvu občeval je blagoserčni gospod posebno rad s priprostim narodom, in naj rajše bival v njegovi sredi, kar nam kot živi dokaz spričuje ravno „Brandhof“. Ideja našega verlega pesnika Potočnika: „Prid' verh planin, nižave sin!“ je moglo navdajati tudi nadvojvoda Ivana, da si je dalječ od hrupa sveta v osredku romantiških visočin dal postaviti ta tiho-mirni dom. V grajščini, katera stoji tik ob poštni cesti, je posebno zanimiva kapelica, l. 1828 dne 24. avgusta blagoslovljena in obedna dvorana. Perva, mični osmoogelnik, v gotiškem zlogu pozidana, ima marmelnast altar, na katerim se poleg družih znamenitost nahaja tabernakelj, narejen iz cedrovine nalašč v to na Libanonu vsekane, katero je poslal nadvojvodu Antijohiški patriarh. O monštranci, ki se v tej kapelici rabi, pravijo da je neprekosljiv zlatarsk umotvor (delo nekdanjega c. k. dvornega zlatarja Kern-a na Dunaji). Tudi več dragocenih kipov kinča kapelične stene. — Obedna dvorana ima dragocena okna iz barvane steklenine, kar ji podeluje nekako svečano tmino. Strop podpirajo v čveterih oglih

kipi simboličnih živali: postojne, divje koze, bika in pèsa; ob stenah pak se nahajajo na primernih postamentih in pod gotiško-verhunskimi strešicami kipi in skupine slavnih preddedov avstrijskih vladarjev. Zadej za grajščino se širi prostoren dvor, ki je opasan z družinskimi in gospodarskimi poslopji in hlevi. V poslednjih nahaja se obilno živine: govedine, dróbnice najbolj slovečih plemen, ki se odreja strogo po pravilih umnega gospodarstva. —

Na „Brandhof-u“ poslovala sva se jaz in tovariš od Marije-Celjskega voznika, in urnih korakov podava se peš naprej. Cesta pospenjala se je odslej v čezdalje stermejše klance, okolica je postajala vedno bolj samotna, pa tudi posebno velikanska. Verhovi okrožnih visocih gorá kazali so nama deloma goličavske, deloma zeleno obraščene čela svoje. Ko sva dospela v gorsko sedlo verh Seeberg-a, poslovala sva se še enkrat iz daljave v duhu od Marije-Celja, potem pak se spustila še po hujših sterminah, kot sva jih prekoračila poprej, navzdol proti „Seewiesen-u“, mali farni vasi in poštni postaji v neizrečeno prijetnem dolinskem zakotju. Bolj idiličnih krajev, kot je le-ta, je gotovo malo na sveti. V vaščanski kerčmi sva se s tovarišem nekoliko okrepčala. Česar tu pač ne bi bila pričakovala, sniditi se z rojakom, zgodilo se je. Ondotni gsp. župnik, O. Maurus, rojen Tersteničan nad Kranjem, mašnik benediktinskega reda (na Zgor. Štírskem so namreč pogostno redovni duhovni nastavljeni po farah kot dušni pastirji), prišel je bil ravno tudi po opravlilih v hišo, ki je ob enem poštni dom, in kmali spoznali smo se kot slovenski rojaki. Škoda, da se s S. nisva uterpela dolgo muditi, ker stal nama je naprej še dolgi pot; poslovala sva se toraj kmali, ter odrinila naprej po samotni ozki dolini proti „Aflenc-u.“ Prišedša prek dveh umetno narejenih jezer, v katerih se nabira voda za bližnje fužine, se nama je hipoma jela dolina odperati in kazati se okolica Aflenška; ali naredila sva še mnogo korakov in zvonilo je že Ave Marijo, ko sva prišla v imenovano mestice. Rada bi bila ondi prenočila; bila sva namreč počitka že prav zelo potrebna; ali za popotvanje naslednjega dneva kazalo nama je zelo napak, ako ne odrineva precej naprej. Ob 8. uri zvečer, v gosto-tamni noči, po ptujih samotnih krajih hoditi, gotovo ni prijetna reč; vendar sva odrinila naprej. Kaki četert ure pod Aflenc-om stisne se okolica, in pri vasi Thörl prične se dolga, tesna in dolgočasna soteska „Thörlgraben“. Skozi to je peljal naju tudi daljni pot ob bobnečem velikem potoku „Thörlbach. Da, gosta tmina, pozni čas, ptuji samotni kraj, trudni udje in zaspane oči niso dobri popotni tovariši, to gotovo ve marsikdo, toraj mi tega ni treba ponavljati. Kake dve uri prekloftala sva bila že, in zdaj jame se kazati polagoma konec resničnega dolgčasa. Bleda luna prikukala je od vzhoda čez gorovje,

in osvetila nama okolico, ki se zdajci prične tudi vnovič odpirati, ter kazati nama bližavo železnične postaje Kapfenbergske. Bila je vendar že ura enajst, ko sva strašansko utrujena prišla v terg Kapfenberg. Da si vtolaživa silno žejo, stopila sva sicer v bližnjo gostilnico, kjer sva videla še luč; ali vedela sva pa tudi oba, da če ondi poléževa, naju v jutru nihče o pravem času na noge ne bo spravil. Vlak je imel namreč že okoli četrte ure priti od Dunaja. Napótla sva se toraj proti kolodvoru, da bi ondi v čakalni sobi prenočila. Pa spričetka pokazalo se je nama, da sva delala račun brez kerčmarja. Železnični strežnik djal je namreč nama: „Tukajšni kolodvor je le nižje verste, in prenočevanje v čakalnici ni nikomur dovoljeno. Ker je odšel za nocoj ravnokar zadnji vlak, bomo zdaj luči pogasili in prostore pozaperli.“ Kaj in kam sva zdaj hotla? Saj bi bila v ptujem kraji okoli polnoči ljudi že težko sklicala, če bi bila prav vedela, kam se podati? Ker je strežnik videl, da sva do konca trudna in shojena, pa tudi ne kaka „falóta“, pravi nama: Jaz sam za sé vama prenočišča tu ne smem dovoliti; pojdita vendar prosit g. postajnega načelnika, oni vama to lahko storijo. „Sila kola lomi,“ rečeva si, in podava se k gospodu, ki se je nahajal še v pisarni. Predstaviva se mu, poveva kdo sva, od kod prideva, kam greva in kaj želiva? in mož resnično blagega serca nama brez vsega ugovarjanja usliši prošnjo. Že sva si bila poiskala vsak svojo terdo klop, in spoznala, da dovolj trudnim udom v sili tudi takó ležišče vstreza, kar pride strežnik, in pravi: „Gospod načelnik so mi vkazali, naj vaju peljem v čakalnico II. reda, kjer so blazinaste klopi, da si ložej odpočijeta.“ Ni me z lepa dobrotnost kakega človeka tako v serce ginila, kot leta. Da sva s S. zdaj še dokaj bolj sladko zaspala, je naravno. Okoli 4. zjutranje ure 27. sept. prisopihal je „lukamatija“ od Mürrzusschlag-a, in kakor nama je povedal strežnik, ki naju je v naglici sklical, je malo manjkalo, da ga nismo vsi po kolodvoru zaležali. Pred odhodom zahvalila sva se še g. načelniku za njegovo blgoserčnost, in koj za tem derdral nas je urni hlapon skozi Murično dolino proti Bruku in dalje. Jutro bilo je hladno in megleno, in razgled omejen. Gledali smo toraj tako dolgo „pod kožo“, dokler nas ni bližava Gradca jela dramiti iz zaspanosti. Na graškem kolodvoru segla sva si tudi s S. za poslovido v roki. On je popotval nemudoma naprej, jaz pak sem želel ostati ondi čez dan, in še le zvečer peljati se skozi Doljno Štajersko proti ljubljeni domovini. —

(Konec prih.)